

Sygn. akt. III RC 97/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Szymorek-Wąsek

Protokolant: Renata Olejnik

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2016 roku w Piotrkowie Tryb.

na rozprawie sprawy z powództwa M. K. i K. K. reprezentowanych przez opiekuna prawnego B. Z.

przeciwko P. K.

o podwyższenie alimentów

1. podwyższa alimenty od pozwanego P. K. na rzecz małoletnich powodów: M. K. i K. K., ostatnio ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 26 października 2005 roku, w sprawie sygnatura akt III RC 188/05 z kwot po 70 złotych miesięcznie na każde z dzieci do kwot po 300 (trzysta) złotych miesięcznie na każde z dzieci, płatne z góry poczynając od dnia 25 lutego 2016 roku, pozostawiając bez zmian pozostałe, dotychczasowe warunki płatności;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. umarza postępowanie w zakresie cofniętego powództwa;
4. nie obciąża pozwanego P. K. nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa;
5. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami;
6. nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III Rc 97/16

UZASADNIENIE

Pozwem z 25 lutego 2016 roku rodzina zastępcza w osobie B. Z. wniosła o podwyższenie alimentów od pozwanego P. K. na rzecz jego małoletnich dzieci M. K. i K. K. z kwoty po 70,00 zł. na rzecz każdego z dzieci do kwoty po 600,00 zł. na rzecz każdego z dzieci, poczynając od 10 lutego 2016 roku. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, iż wyrokiem z 30 lipca 2003 roku zasądzono na rzecz uprawnionych alimenty po 70,00 zł. miesięcznie na każde z dzieci. Ojciec dzieci trafił do zakładu karnego, który opuścił przedterminowo 28 października 2015 roku. Aktualnie dzieci mają odpowiednio 14 lat syn i 13 lat córka. Uczą się w gimnazjum, potrzebują pieniędzy na swoje wydatki. Syn pozwanego leczy się neurologicznie, psychiatrycznie. Ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Potrzebują pieniędzy na leki. Dzieci przebywają w rodzinie zastępczej. Utrzymują się z pomocy MOPR podobnie, jak matka dzieci, która jest w trudnej sytuacji życiowej.

Pozwany P. K. aktualnie przebywa na wolności i może pracować tym bardziej, że przez tyle lat płacił niewielkie pieniądze na dzieci.

Na rozprawie 31 maja 2016 roku rodzina zastępcza w osobie B. Z. w imieniu małoletnich powodów poparła powództwo.

Pozwany P. K. nie stawiał się – pozew został zwrócony jako nieodebrany terminie.

Na rozprawie 30 sierpnia 2016 roku rodzina zastępcza w osobie B. Z. w imieniu małoletnich powodów poparła powództwo. Ostatecznie ograniczyła powództwo do kwoty po 400,00 zł. miesięcznie na każde z dzieci. Ponad tę kwotę cofnęła powództwo.

Pozwany P. K. ostatecznie uznał powództwo do kwoty po 100,00 zł. na każde z dzieci. W pozostałym zakresie nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie. Wyraził zgodę na cofnięcie powództwa.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z 26 października 2005 roku w sprawie sygn. akt III Rc 188/05 ustalono alimenty od pozwanego P. K. na rzecz małoletnich dzieci M. K. urodzonego (...) i K. K. urodzonej (...) w kwocie po 70,00 zł. na rzecz każdego z dzieci do rąk rodziny zastępczej w osobie B. i R. małżonków Z..

Matka dzieci była wówczas zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku.

Pozwany P. K. przebywał wówczas w zakładzie karnym i nie miał żadnych źródeł dochodu.

(dowód: wyrok k. 111 z akt sprawy sygn. akt III Rc 188/05)

Pozwany P. K. został warunkowo zwolniony z odbycia reszty kary pozbawienia wolności w sprawie III K 124/13 w dniu 26 listopada 2015 roku.

Po opuszczeniu zakładu karnego pozwany P. K. został zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w/m i otrzymał zasiłek w kwocie 4.342,50 zł. brutto. Aktualnie nie pracuje, nie pobiera także zasiłku dla bezrobotnych. Nie ma majątku.. Posiada zadłużenie alimentacyjne w kwocie około 20.000,00 zł. Zamieszkuje u brata i pozostaje na jego utrzymaniu. Nie ponosi żadnych kosztów w związku z mieszkaniem. Korzysta z pomocy opieki społecznej. Nie ma przeciwwskazań do zatrudnienia. Leczy się okulistyczne z powodu zwyrodnienia rogówki oka. Z zawodu jest hydraulikiem. Ma ukończone 36 lat. Z dziećmi nie ma żadnego kontaktu.

(dowód: informacja k. 19, informacja PIT – 11 k. 31, zeznania pozwanego P. K. k. 32v czas 00.31.55 – 00.35.40 e-protokołu)

Małoletnie dzieci nie mają majątku, ani dochodów. Przebywają w rodzinie zastępczej w osobie dziadków B. Z. i R. Z., który jest po zawale i udarze.

Od matki dzieci zostały zasądzone alimenty w kwocie po 20,00 zł. na każde z dzieci. Matka dzieci pomaga w ich wychowaniu i ma z nimi stały kontakt.

Małoletni M. ma ukończone 15 lat. Jest zaliczony do osób niepełnosprawnych. Orzeczenie wydane jest do 18 września 2017 roku. Ma dodatek pielęgnacyjny w kwocie 153,00 zł. Leki kosztują około 100,00 - 120,00 zł. miesięcznie. Korzysta z zajęć sportowych, co kosztuje około 50,00 zł. miesięcznie. Nadto należy zakupić mu ubrania i buty sportowe.

Małoletnia K. ma 13 lat. Korzysta z zajęć emisji głosu, co kosztuje 80,00 zł. miesięcznie oraz z zajęć tanecznych, co kosztuje 80,00 zł. miesięcznie. Choruje. Za leki dla niej należy zapłacić 150,00 - 350,00 zł.

Małoletnim dzieciom należy zapewnić ubranie, wyżywienie, środki czystości. Miesięczny koszt utrzymania dzieci wynosi około 1.300,00 zł. na każde z nich.

Rodzina zastępcza pobiera zasiłki na rzecz dzieci w kwocie 630,00 zł. na dziecko. Opłaty za mieszkanie wynoszą na jednego domownika około 200,00 zł. miesięcznie

(dowód: dokumentacja medyczna k. 29 – 30, zeznania B. Z. k. 32v, czas 00.19.39 – 00.31.55 e-protokołu)

Sąd zważył, co następuje:

w ocenie Sądu żądanie małoletnich powodów M. K. i K. K. podwyższenia alimentów zasługuje na uwzględnienie. Art. 138 krio stanowi bowiem, iż w razie zmiany stosunków można wnosić o zmianę zakresu obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy wszelkie zmiany w statusie ekonomicznym stron powodujące zmianę - zwiększenie, ale i zmniejszenie zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub też zmianę - zwiększenie, ale i zmniejszenie zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Zmiana stosunków w rozumieniu powyższego przepisu musi być istotna i polegać na istotnym zwiększeniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, bądź istotnej zmianie w zakresie możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego do alimentacji. Aby ocenić tę zmianę należy porównać stosunki obecne z panującymi poprzednio, gdy ustalano obowiązek alimentacyjny.

Podkreślić należy, iż z uwagi na charakter świadczeń alimentacyjnych, których celem jest dostarczenie środków utrzymania dla dziecka, które nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, należy wnikliwie i szczegółowo dokonać analizy zmiany stosunków. Podkreślić również należy treść art. 133 § 1 krio, z którego wynika, iż rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Nadto z treści art. 96 § 1 krio wynika, iż rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

W sprawie niniejszej, alimenty na rzecz małoletnich dzieci ostatni raz były ustalane wyrokiem tutejszego Sądu z 26 października 2005 roku w sprawie sygn. akt III Rc 188/05, a zatem ponad 11 lat temu. W sytuacji uprawnionych zmieniło się to, że obecnie urosły, mają 15 i 13 lat. Z uwagi na wiek, nie są w stanie samodzielnie się utrzymać. Nie mają własnego majątku. Należy im zapewnić podstawowe utrzymanie. Zarówno M., jak i K. chorują, potrzebują środków na leki. Małoletni M. ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Zmieniły się potrzeby dzieci związane z ich naturalnym rozwojem, wzrostem, a zatem wzrosły koszty ich utrzymania.

W tej sytuacji należy uznać, iż po stronie małoletnich powodów nastąpiła zmiana stosunków w zakresie wzrostu kosztów ich utrzymania. Dotychczasowe alimenty od ojca dzieci w kwocie po 70,00 zł. nie zaspokajają w zasadzie w żadnym stopniu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich.

Od momentu zasądzenia alimentów sytuacja ojca dzieci P. K. uległa zmianie o tyle, że obecnie przebywa na wolności. Ma możliwość podjęcia pracy. Posiada wyuczony zawód. Jest zdrowy. Nie ma nikogo na utrzymaniu oprócz dzieci. Alimenty to jego jedyne wkład w utrzymanie uprawnionych.

Z treści art. 135 § 1 krio wynika, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: "Pojęcia **usprawiedliwionych potrzeb** nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno - ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe – materialne i intelektualne uprawnionego. Stosownie do tej dyrektywy rodzice w zależności od swych możliwości

są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby, jak i duchowych - kulturalnych, także środki wychowania - kształcenia ogólnego, zawodowego według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku. Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. Podstawą oddalenia powództwa o zasądzenie alimentów może być tylko brak wszelkich możliwości po stronie zobowiązanego, nie zaś szczupłość środków, jakimi on rozporządza. Możliwości świadczenia alimentów nie ma ten, kto nie posiada majątku, nie jest, ze względu na stan zdrowia, zdolny do pracy zarobkowej i nie otrzymuje świadczeń.

Przez ustawowe określenie "**możliwości zarobkowe i majątkowe**" rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami.

Reasumując, zdaniem Sądu, w sprawie niniejszej pozwany P. K. ma możliwości świadczenia alimentów na rzecz małoletnich dzieci w zwiększonym zakresie. Alimenty podwyższone do koty po 300,00 zł. na każde z dzieci pozwolą zaspokoić ich potrzeby poniżej ubóstwa, ale są możliwe do uiszczenia przez pozwanego, który taką kwotę jest w stanie uzyskać z okresowych prac dorywczych.

Ponad kwotę 300,00 zł. powództwo oddalono, jako wygórowane w stosunku do możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

W zakresie cofniętego powództwa, na podstawie art. 203 § 1 kpc w związku z art. 355 § 1 kpc, postępowanie w tej części umorzono.

Mając na uwadze sytuację majątkową i życiową stron, Sąd nie obciążył ich kosztami sądowymi - art. 102 kpc.

Wobec częściowego uwzględnienia powództwa, koszty procesu między stronami wzajemnie zniesiono – art 100 kpc.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec, jak w wyroku.